

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 235/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

249/2009. (IX. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a pécsi lakos panaszos¹ 2009. április 16-án előterjesztett **panaszát** a 2009. szeptember 9-én – dr. Féja András és dr. Kádár András Kristóf testületi tagok távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos elektronikus úton előterjesztett, határidőn belül megerősített panaszában a 2009. április 14-én, a Budapesten, az V. kerület Kossuth tér és Nádor utca sarkán megtartott demonstráción vett részt, amikor a rendőrök paprika sprayt fújtak az arcába. Ezért kérte a Testületet panaszának kivizsgálására.

I.

A panaszos kérelmében előadta, hogy 2009. április 14-én Budapesten részt vett a Parlament elé szervezett, előrehozott választás követelésére rendezett demonstráción. Állítása szerint a Nádor utca és a Kossuth Lajos tér sarkánál állt a felállított fémkordon mögött 2-3 méterre, „úgy hogy a kezében tartott egy 4 méteres horgászbotot, melyen

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

történelmi zászló volt”. A panaszos látta, hogy tőle kb. 6-7 méterre egy térfigyelő kamera volt ideiglenesen elhelyezve, mely a demonstrációt rögzítette. A panaszos az általa leírtak szerint néma csendben, semmit sem skandálva, fegyelmezetten, csendesen demonstrálva állt. A kordont – megítélése szerint – provokátorok bedöntötték, ezért a rendőrök rárontottak a kordondöntőkre. A panaszos ekkor sem mozdult, egy lépést sem, csak állt a zászlórúddal, amikor – állítása szerint - az arcába fújták a paprika sprayt. A panaszos szerint ő erre nem adott okot, ezért kérte, hogy panaszának kivizsgálása során a Testület a térfigyelő kamera felvételeit tekintse át.

A panaszos felháborítónak tartotta, hogy a rend őrei a fenti helyen és időpontban válogatás nélkül ártatlan emberekre rontottak rá. A panaszos kérte a paprika spray vegyi összetételét, valamint a térfigyelő kamera felvételeinek beszerzését és részére történő megküldését, illetve panaszának kivizsgálását.

II.

A panasz kivizsgálása során a Testület levélben fordult az intézkedést fogantató rendőri szerv vezetőjéhez, melynek alapján a rendőrség 2 db DVD lemezt és az alkalmazott ingerlő gázok összetételét tartalmazó iratokat, továbbá az ügy érdemi kivizsgálásához használható adatokat nem tartalmazó iratokat küldött meg.

Ezt követően a Testület a kivizsgáláshoz szükséges kérdéseinek levélben történő megküldésével kérte a rendőrséget a rendelkezésre álló és az ügy érdemében értékelhető adatokat tartalmazó iratok, illetve kép- és hangfelvételek megküldésére.

A felkérésre a rendőrség más helyszínrre – Budapesten, az V. kerület Kossuth Lajos tér és Alkotmány utca kereszteződése – vonatkozó intézkedésekről szóló jelentéseket küldött meg, amelyek időpontja szintén eltérő volt a Budapesten, az V. kerület Vértanúk terén történt intézkedés időpontjától.

A rendőrség írásos megállapítása a konkrét, panaszolt cselekményre annyi volt, hogy „a fenti napon gázspray, mint kényszerítő eszköz – jogszerű – alkalmazására a Vértanúk terén került tekintettel arra, hogy a felállított kordon a demonstrálók által megbontott és a jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétosztatásra irányuló rendőri felszólításnak nem tett eleget.”

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott DVD felvételeken az látható, hogy 16 órától a Vértanúk terén beszédek hangzanak el, majd 16 óra 31 perckor a demonstrálók megbontják a kordont és egy elemet kiemelnek a helyéről. A rendőrök ekkor kb. 4 méterre álltak a kordon mögött, majd a tömeg egy része erőszakos és a kordon bontására irányuló aktív magatartása hatására 16 óra 33 perc 10 másodperckor ingerlő gázt fújtak a rendbontókra, majd visszaszerezték a hiányzó kordonrészt és visszaállították a helyére.

A felvételen a néhány magáról megfélemezhető demonstráló mögött békésen álló tüntetők láthatóak – közöttük a panaszos is –, akik semminemű támadást, illetve arra irányuló tevékenységet nem végeztek.

Később, a tömeg egy része ismét a kordon megbontását kezdte el, és 16 óra 58 perc 32 másodperckor velük szemben a rendőrség ismét könnygáz sprayt alkalmazott.

A felvétel szerint 17 óra 36 perckor záporosó, zivatar volt a rendezvény helyszínén, ezért a tömeg ekkor szétszéledt.

A felvételen hanganyag nem megfelelően kivehető, így a tömegoszlatásra való felhívás és felszólítás sem.

III.

A Testület a rendelkezésére álló adatok és információk, írásos jelentések és DVD felvételek, valamint a panaszban leírtak figyelembe vételével az alábbiakat állapította meg.

1) A panaszos más demonstrálókkal együtt 2009. április 14-én a délutáni órákban előrehozott választások miatt rendezett tüntetésen vett részt a Budapesten, az V. kerület Kossuth tér és Nádor utca sarkánál található Vértanúk terén. A rendőrség a területet a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium sarkától a Kossuth tér – Nádor utca sarkáig felállított kordonnal zárta el, és állománya a kordon mögött sorakozott fel.

A Vértanúk terén 16 órától egy gépkocsiból kialakított rögtönzött színpadon, illetve emelvényen politikai beszédek hangzottak el. A demonstrálók ekkor – a felvételeken jól láthatóan – a kordonnak és a mögötte elhelyezkedő rendőrsorfalnak háttal állva a beszédek előadóit figyelték.

2) 16 óra 31 perckor a demonstrálók egy kisebb része mintegy 20-30 fő a kordonok rángatásával és szétszedésével, rugdosásával próbálkozott – eredménnyel –, melynek következtében velük szemben a rendőrök a paprika sprayt – melyet kizárólag rendvédelmi használatra rendszeresítettek –, alkalmaztak.

A felvételeken jól látható, hogy az agresszív, kordonbontó tüntetők mögött álló, békés demonstrálók – akik semminemű támadásra nem készültek és nem is hajtottak végre ilyen cselekedetet – szintén részesültek a levegőbe került könnygáz irritatív hatásából, így a panaszos is.

3) A rendőri jelentés szerint a jogellenes magatartást tanúsítók a szétszlatásra kilátásba helyező és tevékenységükkel való felhagyásra irányuló rendőri felszólításnak nem tettek eleget, ezért a rendezvény biztosítására kirendelt rendőri erők a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv) 59. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített ingerlő gáz alkalmazását tartották szükségesnek. Ezen

törvényhely kimondja, hogy ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétosztatásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség a tömeggel szemben alkalmazhat ingerlő gázt.

Az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti felhatalmazás alapján került a rendőrség által vegyi eszköz alkalmazására. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr „a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására” szolgálatban rendszeresített vegyi eszközt alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 61. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá „a rendőr vegyi eszközt [...] saját elhatározásából vagy előljárója parancsára használhat.”

Az ingerlő gáz ez esetben az MK-9 kódjelű paprika spray, melyet kizárólag rendvédelmi használatra készítettek és állítottak rendszerbe.

A térfigyelő kamera felvételein látható, hogy a rendőrség által kihelyezett kordon elleni támadás olyan hirtelen történt, hogy arra kényszerűen, azonnal reagáltak a rendőrök, így a támadó jelleggel fellépő demonstrálók és a békés tüntetők, a gyülekezési jogukkal békésen élő demonstrálók szétválasztására nem volt lehetőség.

Az is jól látható, hogy a paprika spray alkalmazása nem panaszos ellen irányult, azonban ahogy panaszában leírta, 2-3 méterre volt a kordontól, ezért az ingerlő gáz őt is érte.

IV.

Megállapítható, hogy a rendőrség – a fent idézett törvényhely alapján jogalappal – a demonstráción jogellenes magatartást tanúsító, a kordont megbontó, támadó jelleggel fellépő demonstrálók szétosztatása céljából alkalmazott ingerlő gázt, és az személy szerint nem a panaszos ellen irányult.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2009. szeptember 9.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület